

SPRAWOZDANIE Z DZIAŁALNOŚCI OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ W ZIELONCE ZA ROK 2021

SPIS TREŚCI	2
I. Część merytoryczna	4
I.1. Informacje wstępne	4
I.2. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce	6
I.3. Dane o osobach korzystających z pomocy	7
I.4. Świadczenia z pomocy społecznej	10
I.4.1. Praca socjalna	10
I.4.2. Zasiłek stały	11
I.4.3. Zasiłek okresowy	11
I.4.4. Zasiłek celowy i celowy specjalny	12
I.4.5. Usługi opiekuńcze	13
I.4.6. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023	13
I.4.7. Sprawienie pogrzebu	15
I.4.8. Domy Pomocy Społecznej	15
I.4.9. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej	17
I.4.10. Piecza zastępcza - Asystent Rodziny	17
I.5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń	22
I.5.1. Świadczenia rodzinne	22
I.5.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego	23
I.5.3. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne	24
I.5.4. Powiatowa Karta Dużej Rodziny	25
I.6. Klub Osób Niepełnosprawnych „Muminki”	25
I.7. Klub Senior+	27
I.8. Program „Opieka wytchnieniowa”	28
I.9. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”	29

I.10.	Projekt unijny Nowa jakość pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce	29
I.11.	Działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie	30
I.12.	COVID 19	31
II.	Część finansowa	33
II.1.	Wydatki i dochody Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce	33
III.	Wnioski	34

I. Część merytoryczna

I.1. Informacje wstępne

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce jest jednostką organizacyjną Gminy Zielonka powołaną do wykonywania zadań z zakresu: pomocy społecznej, pomocy rodzinom z zakresu ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, świadczeń rodzinnych, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, dodatków mieszkaniowych i innych zadań określonych w statucie Ośrodka. Podstawowym aktem prawnym, na podstawie którego funkcjonuje Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce, jest Ustawa o pomocy społecznej z dnia 12 marca 2004r. (tekst jednolity Dz. U. z 2021 r., poz. 2268 z późn. zm.). Ponadto w Ośrodku realizowane są zadania wynikające z innych aktów prawnych, w szczególności:

- Ustawa o świadczeniach opieki zdrowotnej ze środków publicznych z dnia 27 sierpnia 2004r. / tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1285 ze zm./
- Ustawa o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 111 ze zm./
- Ustawa o pomocy osobom uprawnionym do alimentów z dnia 7 września 2007r. /tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 877 ze zm./
- Ustawa o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” z dnia 4 listopada 2016r. / tekst jednolity Dz.U. z 2020r. Poz. 1329/
- Ustawa o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekuna z dnia 4 kwietnia 2014r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020r. Poz. 1297/
- Ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci z dnia 11 lutego 2016r. /tekst jednolity Dz. U. z 2019r. poz. 2407 ze zm./
- Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych z dnia 13.10.1998 /tekst jednolity Dz.U. z 2021r. poz. 423 ze zm./ - Ustawa o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej z dnia 9 czerwca 2011r. / tekst jednolity Dz. U. z 2022r. Poz.447/ 4
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. /tekst jednolity Dz.U. z 2021r. poz. 1119 ze zm./
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005r. /tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1249 ze zm./

- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020r. poz. 2050 ze zm./
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r. /tekst jednolity Dz. U. z 2020r. Poz.685/
- Ustawa o zatrudnieniu socjalnym z dnia 13 czerwca 2003 r. / tekst jednolity Dz. U. z 2020r. Poz. 176/
- Ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy /tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1100 ze zm./
- Uchwała Nr 140 Rady Ministrów w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 z dnia 15 października 2018r. / M.P. z 2018r. Poz.1007/
- Ustawa o Karcie Dużej Rodziny z dnia 5 grudnia 2014r. /tekst jednolity Dz. U. z 2021r. poz. 1744 ze zm./
- Ustawa o dodatkach mieszkaniowych z dnia 11 czerwca 2001r. /tekst jednolity Dz. U. z 2021r. Poz. 2021/.

Ośrodek realizował ponadto zadania wynikające z programu resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" oraz programu resortowego Ministra Rodziny i Polityki Społecznej pn. "Opieka wytchnieniowa"

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce w 2021 roku realizował działalność statutową oraz podejmował dodatkowe działania w celu podnoszenia jakości i poszerzania świadczonych usług na rzecz mieszkańców Gminy Zielonka. Był inicjatorem działań o charakterze pomocowym, aktywizującym oraz integrującym różnorodne środowiska na rzecz wsparcia grup i osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Przy realizacji zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce współpracuje w szczególności z Powiatowym Urzędem Pracy w Wołominie, Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Sądem Rodzinnym, Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej, Komendą Policji, szkołami, placówkami służby zdrowia, prokuraturą.

Do zadań Ośrodka Pomocy Społecznej należy w szczególności:

- wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka, poprzez realizację świadczeń pomocy społecznej,

- podejmowanie działań zmierzających do życiowego usamodzielnienia osób i rodzin oraz ich integrację ze środowiskiem poprzez realizację pracy socjalnej i poradnictwa,
- udzielenie pomocy w formie świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego,
- prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Pomoc społeczna ma na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia. Podstawowymi przesłankami do uzyskania przez osoby i rodziny wsparcia w ramach pomocy społecznej jest znalezienie się w trudnej sytuacji życiowej i niemożliwość jej pokonania mimo uprzedniego wykorzystania własnych środków, możliwości i uprawnień. Trudna sytuacja życiowa to w szczególności zaistnienie jednej z okoliczności wymienionych w art. 7 ustawy (tj. z powodu ubóstwa, sieroctwa, bezdomności, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej lub ciężkiej choroby, bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych) przy uwzględnieniu kryterium dochodowego określonego w art. 8 ustawy, który mówi, że dochód osoby samotnie gospodarującej na rok 2021 wynosił – 701zł a dla osoby w rodzinie – 528zł.

Dodatkowo prowadził:

- Zespół Interdyscyplinarny ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie
- Klub Osób Niepełnosprawnych Muminki
- Klub Senior + wyodrębniony ze struktur Ośrodka od 1 października 2021r.

I.2. Kadra Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce

W Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce na koniec 2021 r. było zatrudnionych 16 osób na umowę o pracę. Struktura Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce jest dostosowana do obecnych potrzeb wynikających z realizowanych zadań. W skład struktury organizacyjnej OPS wchodziły następujące działy organizacyjne:

Tab. nr 1 - Struktura zatrudnienia

Dział	Skład działu (opis stanowisk)	Liczba pracowników
	Dyrektor Ośrodka Pomocy Społecznej	1
Dział Księgowości	Główny księgowy	1
	Referent ds. świadczeń	1

Dział Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego	Specjalista ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1
	Inspektor ds. świadczeń rodzinnych i funduszu alimentacyjnego	1
Dział Pomocy Środowiskowej	Pracownicy socjalni	6
Samodzielne stanowisko	Asystent rodziny	1
Usługi opiekuńcze	Młodszy opiekun	2
Klub Osób Niepełnosprawnych „Muminki”	Terapeuta zajęciowy	2

Wszyscy pracownicy socjalni zatrudnieni w tutejszym ośrodku mają wykształcenie wyższe. Podstawowym zadaniem pomocy społecznej realizowanym w ramach zadań własnych gminy jest praca socjalna. Praca socjalna jest działalnością zawodową skierowaną na przywrócenie lub wzmocnienie zdolności osób i rodzin do funkcjonowania w społeczeństwie, oraz doprowadzenie ich do samodzielności życiowej i rozwoju. Poza takim definiowaniem pracy socjalnej spotykamy się często z jej szerszym rozumieniem. Praca socjalna jest jedną z form usług socjalnych, oprócz profesjonalnego poradnictwa zalicza się do niej pomoc w załatwieniu spraw codziennych oraz pomoc w utrzymywaniu kontaktów z otoczeniem.

I.3. Dane o osobach korzystających z pomocy

Liczba mieszkańców Miasta Zielonka w dniu 31.12.2021 r. wynosiła 16 750. Szczegółowe dane uzyskane z USC Miasta Zielonka przedstawia poniższa tabela.

Tab. nr 2 - Struktura wiekowa mieszkańców Miasta Zielonka

Wiek	Ogółem	Kobiety	Mężczyźni
0-18 lat	3 424	1 699	1 725
19-60 lat	4 700	4 700	0
19-65 lat	4 886	0	4 886
> 60 lat	2 498	2 498	0

> 65 lat	1 242	0	1 242
Ogółem	16 750	8 897	7 853

W Powiatowym Urzędzie Pracy w Wołominie zarejestrowanych było 413 mieszkańców Zielonki (198 kobiet, 249 osób długotrwale bezrobotnych), w tym 47 osób z prawem do zasiłku .

Tab. nr 3 – Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia

Rok oceny	Liczba osób, którym udzielono pomocy i wsparcia	
	Liczba osób w rodzinie	Liczba rodzin
2020	443	264
2021	345	197

Na wyżej przedstawionej tabeli można zauważyć, że w ostatnim roku spadła liczba osób korzystających z pomocy. Spowodowane jest to realizacją Ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W związku z otrzymywaniem świadczenia rodzice mają większe szanse na samodzielne pokrywanie większości kosztów wynikających z utrzymaniem rodziny i zapewnieniem wszystkich niezbędnych potrzeb.

Poniżej zamieszczone zostały szczegółowe dane dotyczące liczby rodzin i osób w rodzinach z poszczególnymi dysfunkcjami. Należy zauważyć, że w jednej rodzinie może występować więcej niż jedna dysfunkcja i z tego względu liczby rodzin i osób nie sumuje się. W 2021 roku dominującym powodem korzystania ze świadczeń pomocy społecznej była długotrwała lub ciężka choroba. Z tej przyczyny wsparciem objęto 135 rodzin. Kolejnymi powodami jest ubóstwo i niepełnosprawność. Świadczenia pomocy społecznej są zróżnicowane, niektóre z nich mają charakter obligatoryjny, a inne fakultatywny. Każdy rodzaj świadczenia ma ustawowo określone przesłanki będące podstawą ich przyznania. Wyodrębnić można świadczenia pieniężne pomocy społecznej oraz świadczenia niepieniężne pomocy społecznej, które udzielane są bezpłatnie, odpłatnie lub za częściową odpłatnością.

Ubóstwo jest zjawiskiem bardzo negatywnym, które wyraźnie oddziałuje na jakość i poziom życia rodziny. Można wyróżnić wiele przyczyn ubóstwa – najważniejsze znaczenie ma dość wysoki poziom bezrobocia, a także pewien rodzaj mentalności ludzi,

którzy przyjmują postawę roszczeniową („wiele im się od państwa należy”). Mentalność ta powoduje postawę pasywną, która pozwala na utrzymywanie się wyłącznie ze środków pomocy społecznej, bez refleksji o podjęciu próby poprawy własnego losu. Z uwagi na utrzymujący się wciąż wysoki wskaźnik bezrobocia niezbędne jest podejmowanie działań ukierunkowanych przede wszystkim na zwiększenie szans w znalezieniu zatrudnienia przez osoby borykające się z problemem bezrobocia, nieaktywne zawodowo, zagrożone wykluczeniem społecznym. Warto podkreślić, że ze zjawiskiem bezrobocia oraz wspomnianą postawą związane są często patologie społeczne takie jak alkoholizm, które bardzo często współwystępują również z ubóstwem.

Tab. nr 4 - Powody udzielenia pomocy i wsparcia w latach 2020-2021

Przyczyny korzystania z pomocy	Liczba rodzin	
	2020	2021
Ubóstwo	89	97
Sieroctwo	0	0
Bezdomność	14	14
Potrzeba ochrony macierzyństwa	14	16
Bezrobocie	84	76
Niepełnosprawność	88	94
Długotrwała lub ciężka choroba	125	135
Przemoc w rodzinie	23	30
Bezradność w sprawach opiekuńczych	44	36
Alkoholizm	49	44
Narkomania	7	4
Zdarzenie losowe	0	1
Sytuacja kryzysowa	23	30
Kłęska żywiołowa	0	0
Trudności po opuszczeniu Zakładu Karnego	5	4

I.4. Świadczenia z pomocy społecznej

Podstawowym celem działania Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce zgodnie z obowiązującym statutem, jest rozpoznawanie i zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin, które własnym staraniem nie są w stanie pokonać trudności życiowych. Pomoc udzielana jest ze względu na trudne sytuacje życiowe. Ustawa o pomocy społecznej nie konkretyzuje tych sytuacji, wymienia jedynie najczęstsze powody ich powstania. Obowiązkiem klienta przy udzielaniu pomocy jest jego współdziałanie w rozwiązywaniu swojej trudnej sytuacji życiowej. Zmusza to osoby wymagające wsparcia do zmiany postawy, na ogół biernej i roszczeniowej, na postawę aktywną w rozwiązywaniu własnych problemów. W swoich założeniach pomoc społeczna powinna bowiem, w miarę możliwości, doprowadzić osoby z niej korzystające do działań oraz zmiany swojej sytuacji życiowej.

I.4.1. Praca socjalna

Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym.

Prowadzona jest:

- z osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej;
- ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności.

Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe tej działalności metody i techniki stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Opracowana diagnoza sytuacji klienta jest podstawą do formułowania celów pracy z klientem. Ocena umożliwia pracownikowi socjalnemu i klientowi odniesienie się do wszystkich przyczyn trudnej sytuacji życiowej klienta, jego ograniczeń i barier oraz ustalenie hierarchii ważności problemów, które klient chce rozwiązać, a także ustalenie zakresu obecnej pracy nad pokonaniem trudności i rozwiązaniem zdiagnozowanych problemów. Opracowana diagnoza stanowi punkt wyjścia do formułowania celów jakie klient chce zrealizować.

I.4.2. Zasiłek stały

Zasiłek stały przysługuje:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

Tab. nr 5 - Liczba osób pobierająca zasiłek stały w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba osób	74	84
Liczba świadczeń	751	807
Kwota świadczeń w zł	408948	440411

I.4.3. Zasiłek okresowy

Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:

- osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny .

Przyznanie zasiłku okresowego, podobnie jak zasiłku stałego, uzależnione jest od spełnienia kryterium dochodowego. Jego beneficjentem może być zarówno osoba samotnie gospodarująca jak i rodzina. Zasiłek nie może być jednak niższy niż 50 proc. różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby oraz między kryterium dochodowym ustalonym dla rodziny a jej dochodem.

Tab. nr 6 - Liczba osób pobierająca zasiłek okresowy w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba osób	19	17
Liczba świadczeń	56	61
Kwota świadczeń w zł	22478	25586

I.4.4. Zasiłek celowy i celowy specjalny

Jest to świadczenie fakultatywne przyznawane na zaspokojenie niezbędnej potrzeby bytowej, a w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Osobom bezdomnym i innym osobom nie posiadającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń zdrowotnych może być przyznany zasiłek celowy na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne.

Zasiłek celowy na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego - świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Specjalny zasiłek celowy – świadczenie może być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie o dochodach przekraczających kryterium ustawowe - w wysokości nieprzekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny.

Tab. nr 7 - Liczba osób pobierająca zasiłek celowy i celowy specjalny w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba osób	212	106
Kwota świadczeń w zł	60866	69763

I.4.5. Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych, opiekę higieniczną, zaleconą przez lekarza pielęgnację oraz, w miarę możliwości, zapewnienie kontaktów z otoczeniem.

Osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.

Usługi opiekuńcze przyznawane są decyzją administracyjną zawierającą ilość godzin oraz odpłatność wydawaną na podstawie wywiadu środowiskowego przeprowadzonego w miejscu zamieszkania. Pracownik socjalny sporządza plan pomocy określając w jej ramach zakres wykonanej usługi oraz ilość godzin usług w wymiarze tygodniowym dla każdej osoby korzystającej z tej formy pomocy.

Tab. nr 8 - Liczba osób i wydatki na usługi opiekuńcze w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba osób	26	26
Liczba świadczeń	2889	2998
Kwota świadczeń w zł	102574	108049

I.4.6. Program Rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023

Program polega na dofinansowywaniu gmin udzielających pomocy mieszkańcom na dożywianie. Do pomocy kwalifikują się osoby, których dochód nie przekracza 150% kryterium dochodowego z ustawy o pomocy społecznej. Zgodnie z przyjętym programem ze środków przekazanych gminom udziela się wsparcia w szczególności:

- 1) dzieciom do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- 2) uczniom do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej ,

3) osobom i rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji, wymienionym w art. 7 w/w ustawy, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

W szczególnie uzasadnionych przypadkach, gdy uczeń lub dziecko wyraża chęć zjedzenia posiłku, odpowiednio dyrektor szkoły lub przedszkola informuje Ośrodek Pomocy Społecznej o potrzebie udzielenia pomocy w formie posiłku, przy czym liczba dzieci i uczniów nie może przekroczyć 20% liczby uczniów i dzieci dożywianych w szkołach i przedszkolach na terenie gminy w poprzednim miesiącu kalendarzowym.

Tab. nr 9 - Liczba osób, liczba świadczeń i kwota świadczeń dot. osób korzystających z pomocy w formie posiłku w latach 2020-2021

	2020	2021
Posiłki ogólnie		
Liczba osób	57	68
Liczba świadczeń	4410	5283
Kwota świadczeń w zł	37922	45465
w tym dzieci		
Liczba osób	52	62
Liczba świadczeń	3008	5126
Kwota świadczeń w zł	27431	43267

Tab. nr 10 - Liczba osób pobierająca zasiłek celowy z programu w latach 2020-2021

	2020	2021
Zasiłek celowy z programu Pomoc Państwa w zakresie dożywiania		
Liczba osób	86	78
Liczba osób w rodzinie	129	135
Kwota świadczeń w zł	64460	64176

Ogółem na realizację Programu przeznaczono 109 641zł., z tego ze środków gminy kwotę 36 801zł, natomiast z dotacji 72 840zł.

I.4.7. Sprawienie pogrzebu

Sprawienie pogrzebu jest zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego. Sprawienie pogrzebu przysługuje osobom zmarłym zamieszkałym lub przebywającym na terenie gminy, w stosunku do których nie ustalono osób zobowiązanych do sprawienia pogrzebu lub gdy osoby zobowiązane nie mają takich możliwości.

Tab. nr 11 - Liczba pogrzebów i kwota wydatkowanych świadczeń na ten cel w 2020-2021 r.

	2020	2021
Sprawienie pogrzebu		
Liczba osób	1	3
Kwota świadczeń w zł	2950	9300

I.4.8. Domy pomocy społecznej

Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej. Osobę wymagającą tej formy wsparcia kieruje się do domu pomocy społecznej odpowiedniego typu, zlokalizowanego jak najbliżej miejsca zamieszkania osoby kierowanej, chyba że okoliczności sprawy wskazują inaczej, po uzyskaniu zgody tej osoby lub jej przedstawiciela ustawowego na umieszczenie w domu pomocy społecznej.

Dom pomocy społecznej świadczy usługi bytowe, opiekuńcze, wspomagające i edukacyjne na poziomie obowiązującego standardu, w zakresie i formach wynikających z indywidualnych potrzeb osób w nim przebywających. Organizacja domu pomocy społecznej, zakres i poziom usług świadczonych przez dom uwzględnia w szczególności wolność, intymność, godność i poczucie bezpieczeństwa mieszkańców domu oraz stopień ich fizycznej i psychicznej sprawności. Dom pomocy społecznej może również świadczyć usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób w nim niezamieszkujących.

Domy pomocy społecznej, w zależności od tego, dla kogo są przeznaczone, dzielą się na następujące typy domów, dla:

- osób w podeszłym wieku;
- osób przewlekle somatycznie chorych;
- osób przewlekle psychicznie chorych;
- dorosłych niepełnosprawnych intelektualnie;
- dzieci i młodzieży niepełnosprawnych intelektualnie;
- osób niepełnosprawnych fizycznie.

Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę za pobyt w domu pomocy społecznej wydaje organ gminy właściwej dla tej osoby w dniu jej kierowania.

Tab. nr 12 - Liczba osób umieszczonych w Domu Pomocy Społecznej i wydatkowana kwota w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba osób	27	26
Liczba świadczeń	247	274
Kwota świadczeń w zł	759645	951567

Domy pomocy społecznej, w których umieszczone są osoby z Gminy Zielonka:

- Dom Pomocy Społecznej w Ostrówku Węgrowskim
- Dom Pomocy Społecznej w Zielonce
- Dom Pomocy Społecznej w Brańszczyku
- Dom Pomocy Społecznej w Stegnie
- Dom Pomocy Społecznej w Brwinowie
- Dom Pomocy Społecznej w Cegłowie
- Dom Pomocy Społecznej w Obrytem
- Dom Pomocy Społecznej w Ołdakach
- Dom Pomocy Społecznej w Gniewie
- Dom Pomocy Społecznej w Białymstoku

- Dom Pomocy Społecznej w Radzyminie.

I.4.9. Decyzje potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotnej

Decyzję potwierdzającą prawo do świadczeń opieki zdrowotnej wydaje się na wniosek świadczeniobiorcy, a w przypadku stanu nagłego - na wniosek świadczeniodawcy udzielającego świadczenia opieki zdrowotnej, złożony niezwłocznie po udzieleniu świadczenia.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji: tj. od dnia złożenia wniosku lub, w przypadku udzielania świadczeń w trybie nagłym, od dnia udzielenia świadczenia.

W 2021 r. wydanych zostało 41 decyzji potwierdzające prawo do świadczeń opieki zdrowotne.

Tab. nr 13 - Liczba wydanych decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba wydanych decyzji	42	41

I.4.10. Piecza zastępcza - Asystent Rodziny

Pieczka zastępcza jest sprawowana w przypadku niemożności zapewnienia opieki i wychowania przez rodziców. Jest sprawowana w formie rodzinnej: rodzina zastępcza (spokrewniona, niezawodowa, zawodowa, w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna), rodzinny dom dziecka oraz z formie instytucjonalnej: np. placówka opiekuńczo – wychowawcza.

Tab. nr 14 - Liczba osób i wydatki na pieczę zastępczą w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba osób	12	12
Kwota świadczeń w zł	89760	110115

Za dzieci umieszczone w rodzinach zastępczych w pierwszym roku Gmina ponosi odpłatność w wysokości 10% w pierwszym roku przebywania dziecka w pieczy zastępczej, w drugim roku 30%, w trzecim i następnym 50%.

Asystent rodziny – asystenta rodziny powołano w 2012 r. ustawą o wspieraniu rodziny i pieczy zastępczej. W przypadku powzięcia informacji o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, dyrektor ośrodka pomocy społecznej zleca przeprowadzenie w tej rodzinie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Jeżeli rodzinny wywiad środowiskowy potwierdzi występowanie trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez rodzinę, dyrektor ośrodka pomocy społecznej przekazuje kwestionariusz wywiadu asystentowi rodziny, który podejmuje pracę z tą rodziną. Obowiązek współpracy z asystentem rodziny może również zostać nałożony przez sąd rodzinny.

Powierzając asystentowi rodziny pracę z daną rodziną, uwzględnia się przede wszystkim zakres pomocy, jaka powinna być udzielona. Asystent rodziny prowadzi pracę z rodziną za jej zgodą i z jej aktywnym udziałem, motywując rodzinę do aktywnego współdziałania w realizacji planu pracy z rodziną. Praca z rodziną jest prowadzona w miejscu jej zamieszkania. Asystent rodziny pracuje z rodziną w oparciu o plan pracy z rodziną. Współpraca jest długofalowa, zależna od potrzeb. W przypadku braku współpracy rodziny w realizacji planu pracy możliwe jest podjęcie decyzji o wcześniejszym zakończeniu pracy asystenta.

W 2018r. Rada Miasta Zielonka Uchwałą Nr LIII/524/18 z dnia 16 listopada 2018r. przyjęła Gminny Program Wspierania Rodziny w Gminie Zielonka na lata 2019-2021.

Głównym celem programu jest polepszenie sytuacji rodzin, poprawa jakości życia, zapobieganie patologiom i wykluczeniu społecznemu oraz wypracowanie spójnego systemu opieki nad dzieckiem i rodziną w Gminie Zielonka.

Realizując zadania w ustawie o wspieraniu rodziny i systemu pieczy zastępczej, Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce od 2013r zatrudnia jednego asystenta na pełen etat.

Działaniem asystenta rodziny objęte są rodziny, które przede wszystkim przeżywają trudności w realizacji funkcji opiekuńczo – wychowawczej i pozostają w systemie pomocy społecznej. Wszystkie objęte wsparciem rodziny należą do rodzin wieloprotymowych, w których prócz niewydolności wychowawczej, występują także problemy związane z:

- bezrobociem

- nadużywaniem alkoholu, chorobą alkoholową
- przyjmowaniem środków odurzających
- niepełnosprawnością
- przemocą
- zaburzeniami psychicznymi
- samotnym wychowywaniem
- problemami ekonomicznymi, wysokimi zobowiązaniami finansowymi i ubóstwem
- trudnościami z prowadzeniem gospodarstwa domowego
- odizolowaniem społecznym
- trudnościami w załatwianiu spraw urzędowych

Praca rodziny z asystentem rodziny opiera się na zasadzie dobrowolności lub zobowiązania do współpracy przez sąd rodzinny.

W 2021r asystent rodziny podjął współpracę z jedną rodziną, która została zobowiązana przez sąd do korzystania z tej formy wsparcia.

Asystent rodziny w 2021r współpracował z 15 rodzinami, które składały się łącznie z 53 osób. Z pięcioma rodzinami zakończył współpracę ze względu na ustabilizowanie się sytuacji rodzinnej bądź zmianę miejsca zamieszkania.

Dziesięć z piętnastu rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny posiadają nadzór kuratora z sądu rodzinnego lub karnego. Rodziny te są zagrożone odebraniem dzieci ze środowiska rodzinnego. Działania asystenta koncentrują się wokół usprawnienia funkcjonalności rodziny i tym samym pozostawienia małoletnich w domu rodzinnym.

Spośród rodzin współpracujących z asystentem rodziny w 2021r. w trzech środowiskach rodzinnych dzieci umieszczone są w pieczy zastępczej. W jednej z rodzin troje małoletnich dzieci zostało interwencyjnie odebrane ze środowiska rodzinnego.

Tab. Nr 15 - Liczba osób objętych pomocą asystenta rodziny.

	2020	2021
Liczba rodzin	10	15
Liczba osób w rodzinie	41	53
w tym dzieci	22	29

Głównymi problemami w rodzinach objętych pomocą były m. in.: niewydolność opiekuńczo – wychowawcza, bezrobocie, ubóstwo, wielodzietność, bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego, upośledzenie umysłowe, długotrwała choroba, alkoholizm, trudności ekonomiczne, złe warunki lokalowe.

Poniżej przedstawiono tabelę dotyczącą problemów występujących w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny (problemy mogą się powtarzać w danej rodzinie)

Tab. nr 16 - Dominujące powody objęcia wsparciem asystenta rodziny

	Ilość rodzin w których występował dany problem
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	15
alkoholizm, narkomania	7
ubóstwo	10
bezrobocie	10
niepełnosprawność	5
wielodzietność	5
bezradność w prowadzeniu gospodarstwa domowego	5
rodzina niepełna	5
długotrwała choroba	2
choroba psychiczna (depresja)	2
przemoc w rodzinie	2

W 2021 roku asystent rodziny:

- 1) Realizował plan pracy z rodzinami.
- 2) Systematycznie utrzymywał kontakt i współpracował z jednostkami, organizacjami i innymi podmiotami oraz osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny, m.in z: pracownikami socjalnymi zatrudnionymi w OPS, kuratorami zawodowymi i społecznymi, kadrą pedagogiczną przedszkoli i szkół na terenie Gminy Zielonka, Zespołem Szkół Specjalnych w Wołominie i Ostrówku, MOS w Otwocku, Świetlica wsparcia Dziennego, Fundacją „Kolos”, PCPR w Wołominie i MSPR Warszawie, koordynatorami pieczy zastępczej, pracownikami ochrony zdrowia, Policją, Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Punktem Interwencji Kryzysowej, Poradnią Psychologiczno – Pedagogiczną w Zielonce.

3) Prowadził dokumentację, składającą się:

- ze zgody rodziny na współpracę z asystentem rodziny
- oceny sytuacji rodziny
- okresowej oceny sytuacji rodziny
- notatek służbowych
- oceny związanej z zakończeniem współpracy z rodziną
- miesięcznej kartą pracy
- miesięcznego sprawozdania z pracy z rodziną

W ramach podejmowanych działań asystent rodziny uczestniczył w wykonywaniu następujących zadań:

- pomoc w sprzątaniu mieszkania
- pomoc w prowadzeniu gospodarstwa domowego
- pomoc w przezwyciężaniu trudności szkolnych
- pomoc w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi
- pomoc w aktywnym poszukiwaniu pracy (pisanie CV, wyszukiwanie ofert pracy w Internecie)
- pomoc w poszukiwaniu sprzętu domowego użytku
- pomoc w załatwianiu spraw urzędowych

Powyższe działania przyczyniły się do zatrudnienia, utrzymywania abstynencji, bądź ograniczenia spożywania alkoholu w rodzinach z problemem alkoholowym, podjęcia terapii w Poradni Leczenia Uzależnień, otrzymania świadczeń społecznych (zasiłki rodzinne, świadczenia wychowawcze, stypendia szkolne, stypendia dla osób niepełnosprawnych, dodatki mieszkaniowe).

Asystent towarzyszył swoim podopiecznym w przychodniach, ośrodkach terapeutycznych, dając im wsparcie dzięki czemu chętniej zapisywali się na konsultacje psychiatryczne, pedagogiczne, terapie indywidualne i rodzinne. Dzięki pomocy materialnej niektóre rodziny objęte asystenturą wymieniły meble, kuchenkę gazową, lodówkę, pomalowały mieszkanie. Część rodzin zgłoszona została do „Szlachetnej Paczki”, otrzymując w ten sposób artykuły spożywcze i higieniczne, odzież oraz nowy sprzęt AGD.

Podczas pandemii związanej z COVID – 19 rodziny były w stałym kontakcie z asystentem rodziny. Informowane były o stosowaniu się do zasad sanitarnych. Monitorowanie rodziny odbywało się drogą telefoniczną, bądź w miejscu zamieszkania. W razie konieczności (pobyt na kwarantannie), wykonywane były zakupy artykułów spożywczych, wynoszone śmieci.

Współpraca miała także na celu wzmocnienie kompetencji wychowawczych rodziców poprzez edukację w zakresie prawidłowych postaw rodzicielskich, organizacji czasu wolnego dzieciom, stawiania wymogów, granic przy zastosowaniu odpowiedniego systemu kar i nagród. Dodatkowo asystent zwracał uwagę na budowanie relacji rodzinnych i zacieśnienie więzi.

Podczas nauki zdalnej asystent był w stałym kontakcie z dziećmi, rodzicami i pedagogami szkolnymi, dbał o realizację programu szkolnego. Dzieci z rodzin objętych asystenturą otrzymały klasyfikację do klas następnych.

Należy dodać, że w trakcie pracy z rodziną asystent towarzyszył i pomagał w sytuacjach kryzysowych, odpowiadał na bieżące potrzeby rodziny adekwatne do sytuacji. Systematycznie utrzymywał kontakt i współpracował z jednostkami, organizacjami i innymi podmiotami oraz osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.

I.5. Inne rodzaje pomocy i świadczeń

I.5.1. Świadczenia rodzinne

System świadczeń rodzinnych działający od maja 2004 r. jako system poza ubezpieczeniowych świadczeń socjalnych, jest kolejnym zadaniem zleconym Ośrodkowi do realizacji. Celem systemu pomocy rodzinie wprowadzonego przez ustawę o świadczeniach rodzinnych jest stworzenie spójnego wsparcia rodziny znajdującej się w trudnej sytuacji materialnej, wychowującej dzieci uczęszczające do szkoły, w tym niepełnosprawne.

W 2021r. ze świadczeń rodzinnych korzystało 556 rodzin, wypłacono 12 736 świadczeń na kwotę 3 885 723 zł. (świadczeniobiorców 856).

I.5.2. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia funduszu alimentacyjnego to rodzaj finansowego wsparcia, kierowany do rodzin, w których dzieci pomimo zasądzonych od rodzica wyrokami sądu alimentów, są ich pozbawione z powodu bezskuteczności egzekucji sądowej. W takich okolicznościach państwo zastępczo wypłaca osobom uprawnionym świadczenia pieniężne w wysokości zgodnej z wyrokiem sądowym, nie więcej jednak niż 500 zł na dziecko.

Tab. 17 - Wydatki na świadczenie z funduszu alimentacyjnego finansowane z dotacji celowej z budżetu państwa oraz liczba wypłaconych świadczeń

	2020	2021
Liczba rodzin	44	34
Ilość świadczeń	646	580
Kwota świadczeń w zł	269507	245171

Dłużnicy alimentacyjni

W bazie danych Sekcji Świadczeń Rodzinnych i Funduszu Alimentacyjnego figurowało 46 dłużników alimentacyjnych przebywających na terenie naszej Gminy. W roku 2021 Sekcja Świadczeń Rodzinnych i Fundusz Alimentacyjny podejmowała wobec dłużników alimentacyjnych szereg różnorodnych działań. Wystosowano 45 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych poza Zielonką do obcych Ośrodków. Otrzymaliśmy 34 wnioski o podjęcie działań wobec dłużników zamieszkałych na terenie Zielonki z innych Ośrodków.

W 2021 roku organ odnotował wpłaty dokonane przez 47 dłużników alimentacyjnych (za pośrednictwem komorników sądowych) na łączną kwotę 159 570,93zł. z czego 31 387,44 zł stanowiło dochód gminy Zielonka. Pozostała kwota została przekazana do Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego.

I.5.3. Dodatki mieszkaniowe i energetyczne

Dodatek mieszkaniowy jest świadczeniem pieniężnym wypłacanym przez gminę, mającym na celu dofinansowanie wydatków mieszkaniowych ponoszonych w związku z zajmowaniem lokalu mieszkalnego. Dodatek przyznaje się na wniosek osoby uprawnionej. Do wniosku dołącza się deklarację o dochodach gospodarstwa domowego za okres 3 miesięcy kalendarzowych poprzedzających złożenie wniosku oraz inne niezbędne dokumenty.

Dodatek jest przyznawany na 6 miesięcy, licząc od pierwszego dnia miesiąca następującego po dniu złożenia wniosku.

Tab. 18 - Dodatki mieszkaniowe

	2020	2021
Liczba rodzin	95	88
Kwota świadczeń w zł	130866	127140

Dodatek energetyczny jest rządową formą finansowego wsparcia dla najuboższych najemców, pobierających dodatek mieszkaniowy, którzy mają problem z uiszczaniem opłat za energię. Zgodnie z nowelizacją ustawy Prawo energetyczne prawo do dodatku energetycznego przysługuje tzw. odbiorcy wrażliwemu. Odbiorca wrażliwy to osoba, której przyznano dodatek mieszkaniowy lub która spełnia warunki do jego otrzymania oraz jest stroną umowy kompleksowej lub umowy sprzedaży energii elektrycznej zawartej z przedsiębiorstwem energetycznym. Wysokość dodatku energetycznego ustalona jest w rozporządzeniu i wynosi 12,09zł miesięcznie dla osoby samotnie gospodarującej, 16,79zł miesięcznie na osobę w gospodarstwie 2-4 osobowym oraz 20,15zł miesięcznie na osobę w gospodarstwie pięcioosobowym i większym. W roku 2020 z dodatku energetycznego korzystała jedna rodzina, kwota wydatkowana wyniosła 67zł. W roku 2021 nie złożono żadnego wniosku na dodatek energetyczny.

I.5.4. Powiatowa Karta Dużej Rodziny

W ramach programu Ośrodek przyjmuje wnioski i prowadzi postępowanie w sprawie refundowania biletów okresowych. Osoby posiadające Powiatową Kartę Rodziny mogły ubiegać się o dofinansowania w wysokości 50 % wartości zwrotu kosztów ceny zakupu imiennego biletu okresowego.

Tab. 19 - Dofinansowanie biletów

	2020	2021
Liczba osób	11	5
Kwota świadczeń w zł	1383	1600

I.6. Klub Osób Niepełnosprawnych „Muminki”

Klub Osób Niepełnosprawnych “Muminki” działa przy Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce. W Klubie są prowadzone różnorodne zajęcia w formie terapii zajęciowej. W 2021 roku uczęszczało do Klubu 12 osób niepełnosprawnych z różnymi schorzeniami w wieku od 28 do 67 lat, w tym 5 kobiet i 7 mężczyzn. Wszyscy uczestnicy są mieszkańcami Zielonki. Z powodu trudnej sytuacji epidemicznej w kraju Klub miał ograniczone możliwości funkcjonowania i z tego powodu od 01.01.2022r. do dnia 26.02.2021r. zajęcia w trybie stacjonarnym były odwołane. W tym czasie terapeuci odbywali rozmowy telefoniczne z podopiecznymi i ich rodzicami. Rozmowy miały charakter terapeutyczny i wspierający. Terapeuci również pracowali w terenie, zlecając prace do wykonania dla podopiecznych. Prace były z zakresu rękodzieła, plastyki, edukacji. Zajęcia w Klubie wznowiono od 01 marca 2021r. w reżimie sanitarnym. Zajęcia odbywały się indywidualnie lub w grupach 2 – osobowych, aby zapewnić maksymalne bezpieczeństwo uczestnikom. Klub Muminki prowadzi różnorodne zajęcia bogate w metody i techniki zaczerpnięte z terapii zajęciowej. Celem tych zajęć jest umożliwienie rozwoju umysłowego, bądź usprawnienie utraconych funkcji lub sprawności fizycznej. Celem jest również wypracowanie funkcji zastępczych ułatwiających codzienne funkcjonowanie podopiecznym. Poprzez terapię zajęciową układ nerwowy, a także motoryczny jest pobudzany i usprawniany.

W Klubie zostały wykorzystane następujące rodzaje terapii zajęciowej:

- Ergoterapia – zajęcia manualne, robótki ręczne, haft, stroiki świąteczne, dekoracje, dequpage, enkaustyka, tkactwo, witraż, wikliniarstwo.
- Arteterapia – malarstwo, rysunek, prace plastyczne.
- Muzykoterapia - śpiew, granie na instrumentach.
- Fizjoterapia - gimnastyka, ćwiczenia różnych partii ciała.

Warsztaty zdrowia i urody polegały na nauce dbania o kondycję włosów i paznokci, przekazanie fachowych porad dotyczących pielęgnacji. Praktyczna wiedza została zademonstrowana przez instruktora prowadzącego zajęcia. Zajęcia dostarczyły mnóstwo radości i zadowolenia. Spotkania odbywały się indywidualnie raz w tygodniu.

Warsztaty witrażu polegały na projektowaniu i przygotowaniu wzoru, następnie uczestnik wycinał elementy ze szkła, szlifował, oklejał i lutował pod okiem specjalisty. W ten sposób powstały świeczniki i lampy panelowe. Niezależnie od wieku czy poziomu zaawansowania umiejętności uczestników takich warsztatów, tworzenie witraży wpływa pozytywnie na rozwój ich funkcji poznawczych. Technika witrażu stymuluje bodźce percepcyjne i przestrzenne. Uczestnicy poznają różnorodność struktur surowców, kolorów, wachlarzy zdobień oraz wykończeń. Zajęcia odbywały się w małych grupach. Na koniec każdy uczestnik otrzymał certyfikat ukończenia warsztatów.

Warsztaty wikliniarstwa były prowadzone w małych grupach przez doświadczonego instruktora. Miały na celu pokazać i nauczyć jak tworzyć różne przedmioty z wikliny. Uczestnicy poznali tajniki różnych splotów. Stworzyli różnorodne prace typu wianki, koszyki, przeplatane drzewka, kule, choinki. Zajęcia wpłynęły bardzo pozytywnie na koordynację wzrokowo – ruchową uczestników.

Warsztaty florystyczne skupiały się na tworzeniu wianków świątecznych przez podopiecznych. Zajęcia wpływały na uczestników motywacyjnie i terapeutycznie. Nauczyli się precyzji i cierpliwości. Twórcze działanie w grupie pobudzało kreatywność i inspiracje. Instruktor prowadził zajęcia w małych grupach.

Warsztaty słowno – muzyczne prowadzone były w małych grupach z udziałem różnych, niekonwencjonalnych sprzętów muzycznych. Miały na celu rozwijanie aktywności własnej, rozwijanie koncentracji uwagi oraz pamięci słowno – ruchowej. Instruktor prowadził również bajkoterapię, która miała na celu pokazać w jaki sposób zachowywać się prawidłowo.

Muzykoterapia prowadzona w małych grupach przez doświadczonego instruktora pobudzała do wspólnego śpiewania. Uczestnicy uczyli się piosenek na powitanie i pożegnanie, gry na instrumentach, zabaw z rekwizytami, ruchu tanecznego połączonego z muzyką. Poznali nowe pastorałki i kolędy, jak również inne piosenki w zależności od tematyki.

Warsztaty z fotografii, filmu, dźwięku polegały na wiedzy praktycznej z zakresu obsługi aparatu, obróbki zdjęć. Uczestnicy uczyli się jak robić piękne zdjęcia, jak nagrać krótki film, wspomnienia zapisane na papierze. Zajęcia były prowadzone w małych grupach.

Gimnastyka - zajęcia były prowadzone trzy razy w tygodniu po dwie godziny przez wykwalifikowanego fizjoterapeutę. Polegały na wykonywaniu przez uczestnika różnego rodzaju ćwiczeń wzmacniających. Ćwiczenia rehabilitacyjne powodowały uaktywnienie wysiłku mięśniowego, zwiększenie zakresu ruchu w stawach. Ćwiczenia sprawiały dużą radość, zwiększały poczucie własnej wartości poprzez samodzielność.

Warsztaty "Jak dbać o zdrowie fizyczne w dobie covid 19?" polegały na rozmowie i praktycznej wiedzy z zakresu fizjoterapii. Uczestnik z rodzicem zostali poinstruowani, w jaki sposób pomóc sobie wykonując w domu ćwiczenia. Jak je wykonywać, żeby organizm i mięśnie pracowały prawidłowo. Na jakie czynniki zwrócić uwagę, żeby nie zrobić sobie krzywdy. Zajęcia były jednorazowe dla każdego uczestnika z rodzicem.

Wyjazd do kina odbył się z grupą uczestników w reżimie sanitarnym na film młodzieżowy. Poza tym podopieczni obcują z kulturą. Po filmie uczestnicy mieli okazję zjeść posiłek w ramach wyjazdu. Takie wyjścia uczą, że niepełnosprawni mogą funkcjonować w różnych dziedzinach życia, korzystać w pełni z życia publicznego.

Wyjazd do zoo był kolejną namiastką funkcjonowania w życiu społecznym. Uczestnicy radośnie spędzili czas na łonie przyrody i zwierząt. Uczyli się zachowania w miejscu publicznym. Wyjazd odbył się w małej grupie z przestrzeganiem reżimu sanitarnego.

1.7. Klub Senior+

Od dnia 1 października 2021 Klub Senior+ funkcjonuje jako samodzielna jednostka organizacyjna. Do czasu wyodrębnienia ze struktur OPS klub prowadził działalność z przerwami, spowodowanymi sytuacją epidemiczną w kraju. W tym okresie przeprowadzane były rozmowy wspierające seniorów przez terapeutów z Klubu Muminki.

W okresie funkcjonowania Klubu przeciętna liczba uczestników stale korzystających z zajęć wynosiła 17 osób. W ramach prowadzonej działalności zrealizowano wiele ciekawych zajęć:

- wycieczka do Muzeum Bitwy Warszawskiej w Ossowie,
- "Wianki" - powitanie lata na gliniankach w Zielonce
- gimnastyka ruchowa
- gimnastyka krzesłkowa
- zajęcia taneczne
- kurs pierwszej pomocy
- zajęcia z treningu umysłu - "Siłownia pamięci"
- zajęcia "Jak radzić sobie za stresem i trudnymi emocjami"
- zajęcia "Aktywność w sieci jako sposób radzenia sobie z samotnością"
- zajęcia "Asertywność i ochrona przed manipulacją"
- zajęcia "Innowacje przydatne dla seniora"
- zajęcia "Podstawy pracy z komputerem i obsługi telefonu komórkowego"

I.8. Program „Opieka wytchnieniowa”

Głównym celem Programu „Opieka wytchnieniowa” jest wsparcie członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad osobami z niepełnosprawnościami.

Program ma także zapewniać:

w odniesieniu do rozwiązań systemowych:

- wzmocnienie dotychczasowego systemu wsparcia poprzez świadczenie usług opieki wytchnieniowej dla członków rodzin lub opiekunów sprawujących bezpośrednią opiekę nad dziećmi z orzeczoną niepełnosprawnością lub osobami ze znacznym stopniem niepełnosprawności/osobami z orzeczeniem traktowanym na równi z orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności,
- wsparcie finansowe gmin/powiatów w zakresie realizacji usług opieki wytchnieniowej;

w odniesieniu do członków rodzin lub opiekunów osób niepełnosprawnych: czasowe odciążenie od codziennych obowiązków łączących się ze sprawowaniem opieki, zapewnienie czasu na odpoczynek i regenerację.

Opieką wytnieniową zostały objęte 3 rodziny, przyznano 360 godzin świadczeń.

I.9. Program „Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej”

Głównym celem Programu "Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej" jest wprowadzenie usług asystenta osobistego osoby niepełnosprawnej jako formy ogólnodostępnego wsparcia.

Program ma także zapewniać:

- poprawę jakości życia osób niepełnosprawnych, w szczególności poprzez umożliwienie im jak najbardziej niezależnego życia;
- wsparcie osobom niepełnosprawnym oraz pomoc adekwatną do potrzeb;
- uczestnictwo osób niepełnosprawnych w wydarzeniach społecznych, kulturalnych, rozrywkowych lub sportowych itp.;
- dofinansowanie jednostek samorządu terytorialnego w ramach realizowanych zadań mających na celu wsparcie społeczne osób niepełnosprawnych;
- zwiększenie wsparcia asystenckiego dla niepełnosprawnych uczniów ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, także w innych wymiarach życia i funkcjonowania społecznego.

Tą formą pomocy zostało objętych 6 osób, przyznano 2525 godzin świadczeń.

I.10. Projekt unijny Nowa jakość pracy w Ośrodku Pomocy Społecznej w Zielonce

Celem Projektu jest zmiana organizacji pracy w Ośrodku, oddzielająca zadania administracyjne od pracy socjalnej i usług socjalnych. Projekt ma na celu zwiększenie potencjału Ośrodka, praca socjalna nie będzie podporządkowana administracyjnej procedurze przyznawania świadczeń materialnych z pomocy społecznej. Zoptymalizowane zostanie wykorzystanie kompetencji zatrudnionych pracowników socjalnych. Ośrodek realizował projekt w okresie od maja 2020 roku do października 2021 roku. W ramach

Projektowi zatrudniono pracownika socjalnego, zorganizowano szkolenia dla pracowników, wizyty studyjne, superwizje oraz doposażono Ośrodek w sprzęt biurowy. Wykonano również remont łazienki, przystosowując ją do potrzeb osób niepełnosprawnych. Wymogiem projektu jest utrzymanie jego ciągłości w okresie 18 miesięcy po zakończeniu projektu.

I.11. Działania Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie

Gmina podejmuje działania na rzecz przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności w ramach pracy zespołu interdyscyplinarnego.

Zadaniem zespołu interdyscyplinarnego jest;

- diagnozowanie problemu przemocy w rodzinie;
- podejmowanie działań w środowisku zagrożonym przemocą w rodzinie mających na celu przeciwdziałanie temu zjawisku;
- inicjowanie interwencji w środowisku dotkniętym przemocą w rodzinie;
- rozpowszechnianie informacji o instytucjach, osobach i możliwościach udzielenia pomocy w środowisku lokalnym;
- inicjowanie działań w stosunku do osób stosujących przemoc w rodzinie.

Podjęcie interwencji w środowisku wobec rodziny dotkniętej przemocą odbywa się w oparciu o procedurę „Niebieskie Karty”. Procedura „Niebieskie Karty” obejmuje ogół czynności podejmowanych i realizowanych przez przedstawicieli jednostek organizacyjnych pomocy społecznej, gminnych komisji rozwiązywania problemów alkoholowych, Policji, oświaty i ochrony zdrowia, w związku z uzasadnionym podejrzeniem zaistnienia przemocy w rodzinie.

Zespół interdyscyplinarny może tworzyć grupy robocze w celu rozwiązywania problemów związanych z wystąpieniem przemocy w indywidualnych przypadkach (powołano 7 grup roboczych, które spotkały się 78 razy).

Do zadań grupy roboczej należy:

- opracowanie i realizacja planu pomocy w indywidualnych przypadkach wystąpienia przemocy w rodzinie;

- monitorowanie sytuacji rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz rodzin zagrożonych wystąpieniem przemocy;
- dokumentowanie działań podejmowanych wobec rodzin, w których dochodzi do przemocy oraz efektów tych działań.

Obsługę organizacyjną techniczną zapewnia Ośrodek Pomocy Społecznej. Przewodniczącym Miejskiego Zespołu Interdyscyplinarnego jest pracownik Ośrodka, który dba o realizację harmonogramów spotkań i prowadzi niezbędną dokumentację.

Członkowie zespołu interdyscyplinarnego oraz grup roboczych wykonują zadania w ramach obowiązków służbowych lub zawodowych.

Tab. nr 20 - Liczba wszystkich procedur Niebieska Karta A w latach 2020-2021

	2020	2021
Liczba Niebieskich Kart A	23	30

I.12. COVID 19

Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce w roku 2021r. działał zgodnie z wytycznymi Wojewody Mazowieckiego w związku z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19 głównym celem pracy było zapewnienie pomocy osobom, wymagającym wsparcia w szczególności osobom starszym, samotnym, niepełnosprawnym. Zgodnie z poleceniem Wojewody Mazowieckiego współpracowano z Policją. OPS podejmował działania pod kątem zabezpieczenia pomocy w formie posiłków lub produktów żywnościowych, zakupu leków oraz pomocy w postaci interwencji kryzysowej oraz specjalistycznego poradnictwa psychologicznego. Podejmowano działania zmierzające do zidentyfikowania osób po leczeniu w szpitalu wymagających przyznania usług opiekuńczych oraz objęcia tych osób taką opieką. Wojewoda Mazowiecki zwrócił się z prośbą o podejmowanie wszelkich działań mających na celu zapewnienie wsparcia i pomocy osobom, które są objęte kwarantanną i izolacją. OPS otrzymywał drogą mailową listę osób w kwarantannie i izolacji, które za pośrednictwem Aplikacji Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego wnioskowali o pomoc. Pracownicy socjalni kontaktowali się telefonicznie z każdą rodziną w celu ustalenia zakresu potrzeb.

Wykonano 40 rozmów telefonicznych. W 4 przypadkach podjęto odpowiednie i solidarne działania na rzecz tych osób poprzez zakup artykułów żywnościowych, zakup leków, niezbędnych artykułów higienicznych, w wyniesieniu śmieci oraz pomoc w załatwianiu spraw urzędowych.

W związku z organizowaną od połowy stycznia 2021r. akcją szczepień przeciwko COVID 19, Ośrodek uczestniczył w propagowaniu akcji, wspierał w sprawnej realizacji procesu szczepień seniorów, pomagał w przemieszczaniu w obrębie w MOZ Zielonka ul. Mickiewicza 18 osobom w podeszłym wieku z ograniczeniami ruchowymi.

Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w Programie "Wspieraj Seniora" na rok 2021 ogłoszonym przez Ministra Rodziny i Polityki Społecznej. Program adresowany był do :

- seniorów, którzy pozostaną w domu w związku z zagrożeniem zakażenia Covid-19,
- osób poniżej 70 roku życia, którzy pozostaną w domu w związku z zagrożeniem zakażenia Covid-19, w przypadku braku możliwości realizacji we własnym zakresie niezbędnych potrzeb wynikających ze stanu zdrowia oraz sytuacji rodzinnej i społecznej tych osób. Ocena stanu sytuacji i udzielenia wsparcia osobom potrzebującym należała do decyzji ośrodka pomocy społecznej.

W 2021 roku ramach Programu "Wspieraj Seniora" Ośrodek objął wsparciem 61 osób, 30 osób do 70 roku życia oraz 31 osób w wieku 70 i więcej.

Zgłoszenia seniorów potrzebujących pomocy przekazywano za pomocą systemu CAS. Jednocześnie OPS był zobligowany do sporządzania sprawozdań :

- Informacje w związku z rozprzestrzenianiem się na terytorium Polski koronawirusa SARS-COV-2
- szczepienia COVID-19
- sprawozdanie z udzielonego wsparcia w ramach programu Wspieraj Seniora

W ramach zaleceń i wytycznych Wojewody Mazowieckiego mających na celu zapobieganie, przeciwdziałanie i zwalczanie rozprzestrzeniania się wirusa SARS-COV- 2 i innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych tutejszy Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce w celu zapewnienia pomocy wymagającym wsparcia, w szczególności osobom starszym, samotnym i niepełnosprawnym. W okresie od 11.01.2021r. do 15.01.2021r. Współpracował z Restauracją „U Pietrzaków” w Zielonce, która

organizowała akcję „RÓB DOBRO, MNÓŻ DOBRO”, która miała na celu przekazywanie posiłków (zupa+danie główne) dla 18 rodzin.

II. Część finansowa

II.1. Wydatki i dochody Ośrodka Pomocy Społecznej w Zielonce

W 2021r. Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce wydatkował łącznie 7 718 633,65 zł.

Tab. nr 21 – struktura wydatków Ośrodka Pomocy Społecznej

	Rok 2020	Rok 2021
Ogółem, w tym:	7 029 402,77 zł	7 718 633,65 zł
Zadania własne	2 891 414,92 zł	4 302 736,84 zł
Zadania zlecone	3 941 147,68 zł	3 155 556,78 zł
Zadania powierzone	20 177,00 zł	35 369,05 zł
Projekt unijny	176 663,17 zł	224 970,98zł

W 2021 r. dochody Ośrodka wyniosły 107 728,20 zł.

Tab. nr 22 - Struktura dochodów w Ośrodku Pomocy Społecznej

	Rok 2020	Rok 2021
Odpłatność rodziny za pobyt w DPS (2 umowy)	14 245,26 zł	53 534,95 zł
Odpłatność za usługi opiekuńcze	10 617,00 zł	13 509,00 zł
Nienależnie pobrane zasiłki stałe i okresowe z lat ubiegłych	6 328,50 zł	469,54 zł
Nienależnie pobrane świadczenia z lat ubiegłych	9 767,72 zł	8 320,00 zł
Odsetki od nienależnie pobranych świadczeń	1 917,18 zł	848,44 zł
Należności od dłużników alimentacyjnych (w części należnej gminie)	14 338,20 zł	31 387,44 zł
Odsetki od depozytu	15,87 zł	22,84 zł

III. Wnioski

Należy zauważyć zachodzące zmiany w powodach przyznawania pomocy przez Ośrodek Pomocy Społecznej w Zielonce. W przeszłości dominującym problemem społecznym było bezrobocie i związane z nim ubóstwo, jednakże w ostatnich latach to niepełnosprawność oraz długotrwała i ciężka choroba stają się głównymi powodami przyznawania pomocy. Ma to swoje odzwierciedlenie w finansach. Największe koszty generują domy pomocy społecznej oraz zasiłki stałe.

Z roku na rok obserwujemy znaczny wzrost kosztów prowadzenia i utrzymania domów pomocy społecznej, co powoduje ogromne obciążenie finansowe gminy. W związku z powyższym wskazane byłoby rozważenie utworzenia rodzinnego domu pomocy społecznej, gdzie koszt pobytu ustalałaby Rada Gminy Zielonka. Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu należy do zadań obowiązkowych gminy.

W związku ze wzrostem liczby osób w wieku poprodukcyjnym, ważne jest zapewnienie odpowiedniej opieki tym osobom w miejscu ich zamieszkania w formie usług opiekuńczych, bądź rozważenie powołania dziennego ośrodka wsparcia dla seniorów. Na efektywne realizowanie zadań w obszarze polityki społecznej ma wpływ współpraca podmiotów działających na rzecz poprawy poziomu życia mieszkańców gminy, np. kampania nawołująca do opieki i wsparcia osób starszych przez rodzinę.

Do zadań Gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych. Ostatnia strategia obowiązywała do roku 2020, w związku z powyższym należy opracować nowy dokument biorąc pod uwagę aktualne potrzeby Gminy Zielonka.